

СТРАТЕГИСКИ ПЛАН

2015-2017

ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

- 1.7.1. Хармонизација на статистиките според стандардите на ЕУ
- 1.7.2. Јакнење на координацијата на националниот статистички систем
- 1.7.3. Јакнење на соработката со давателите на податоци и носителите на збирки на податоци
- 1.7.4. Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката
- 1.7.5. Јакнење на институционалниот капацитет на Државниот завод за статистика

„Статистиката е главната алатка преку која се мери прогресот на човештвото и преку која се координира натамошниот развој.“

С.Н.Д.Норт

Почитувани,

Како институција задолжена за производство на официјалните статистики во државата и како носител на целокупниот статистички систем, Државниот завод за статистика ги остварува своите стратешки определби почитувајќи ги принципите на официјалната статистика на Обединетите нации и на европскиот Кодекс за работа, како и на националниот Закон за државната статистика и Петгодишната програма за работа.

Визијата и мисијата на Државниот завод за статистика за производство и дисеминирање на објективни, навремени и веродостојни статистички информации се преточени во Стратегискиот план за развој на Државниот завод за статистика за периодот 2015-2017 година.

Стратегијата претставува документ со кој се креира рамката во која Државниот завод за статистика ги утврдува своите основни приоритети, цели и програми за развој во наредниот тригодишен период.

Крајната цел е со реализацијата на овие програмски цели да се овозможи развој на Државниот завод за статистика во насока на задоволување на потребите на своите корисници, но и во насока на постигнување на европските и светските стандарди во статистиката.

Реализацијата на Стратегијата ќе се одвива преку дефинираните приоритети, цели и проектираните програми. Остварувањето на поставените цели ќе претставува мерлив индикатор за исполнувањето на обврските на институцијата, но и за справувањето на Државниот завод за статистика со сите предизвици кои ќе се исправат пред него, а пред се зајакнувањето на капацитетите на институцијата во процесот на претпристапното преговарање за поглавјето 18-Статистика.

Со почит,
д-р Благица Новковска,
директор на Државниот завод за статистика

1.1. ВОВЕД

Стратегискиот план на Државниот завод за статистика, 2015-2017, е документ што ги содржи приоритетите, целите, програмите, потпрограмите и активностите кои Заводот планира да ги реализира во согласност со дефинираните приоритети во процесот на хармонизација со европските и меѓународните статистички стандарди и со усвоената рамка за управување со квалитет.

Приоритетите, целите, програмите, потпрограмите и активностите дефинирани во овој Стратегиски план се во функција на:

- Извршување на обврските кои се однесуваат на Државниот завод за статистика од Програмата за статистички истражувања 2013-2017 која претставува основен програмски документ за работата на статистичкиот систем на земјата;
- Реализирање на стратегиските приоритети на Владата на Република Македонија (интеграција на Република Македонија во НАТО и ЕУ), односно реализирање на обврските од Националната програма за усвојување на европското законодавство (НПАА);
- Подготовка на Државниот завод за статистика за идното Поедноставено партнерско оценување (Light Peer Review) што Европската комисија ќе го реализира во наредниот период.

Во Стратегискиот план се земени предвид препораките на Статистичкиот завод на Европската унија – Евростат од редовните годишни мисии на Државниот завод за статистика за следење на напредокот на полето на статистиката, како и од Поедноставеното партнерско оценување (Light Peer Review) на Европската комисија за напредокот во имплементацијата на Кодексот за работа (Code of Practice), спроведено во ноември 2010 година.

Структурата на овој план се базира врз правилата и препораките дадени од Владата на Република Македонија. Затоа, и Стратегискиот план на Државниот завод за статистика, според својата структура и содржина, делумно отстапува од структурата на стратегиите на другите институции во европскиот статистички систем.

1.2. МИСИЈА

Државниот завод за статистика произведува и дисеминира официјални статистички податоци за македонската економија и општество како основа за процесот на донесување одлуки базирани врз релевантни информации. Објавените статистички информации мора да бидат точни, навремени, непристрасни, достапни и едноставни за користење.

1.3. ВИЗИЈА

Нашата визија е да бидеме препознаени како стручна институција која обезбедува квалитетни, навремени и меѓународно споредливи статистички податоци, институција која истовремено води грижа за оптовареноста на извештајните единици и за задоволување на потребите на корисниците на статистичките податоци.

1.3.1. ВРЕДНОСТИ

Вредностите што Државниот завод за статистика ги почитува и доследно ги применува во практиката се преземени од Кодексот за работа на европската статистика. Тоа се петнаесет принципи што се однесуваат на институционалната околина, статистичките процеси и статистичките аутпути:

- Стручна независност
- Мандат за прибирање податоци
- Адекватност на ресурсите
- Посветеност на квалитет
- Статистичка доверливост
- Непристрасност и објективност
- Стручна методологија
- Соодветни статистички процедури
- Умерено оптоварување на давателите на податоци
- Ефективност на трошоците
- Релевантност
- Точност и веродостојност
- Навременост и во предвидени рокови (редовност)
- Кохерентност и споредливост
- Достапност и јасност

1.4. ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

Заводот, во рамките на своите надлежности, ги врши следниве стручни работи:

- Ги координира активностите на државната статистика во рамките на националниот статистички систем,
- Ги подготвува и пропишува инструментите за статистичките истражувања (методологии, упатства, обрасци и др.);
- На овластените носители им дава мислење за методолошките основи на истражувањата кои се во нивна надлежност;
- Дава мислење при воведувањето на нови и при дополнувањето на постоечките збирки на податоци кои можат да бидат извор на податоци за државната статистика;
- Дава иницијативи и предлози за содржинско дополнување на постоечките и на новите збирки на податоци кои се користат за статистичките истражувања во согласност со закон и со Програмата за статистички истражувања 2013-2017; Воспоставува, води и одржува статистички збирки на податоци;

- Соработува со овластените носители кои вршат статистички истражувања од областа на државната статистика во рамките на својата надлежност;
- Воспоставува, води и одржува статистички збирки на податоци;
- Ги подготвува националните статистички стандарди;
- Ги утврдува потребите од статистички податоци;
- Пропишува организациско-технички мерки за заштита на доверливите податоци;
- Прибира и обработува статистички податоци;
- Врши анализа на статистичките податоци; Врши услуги во областа на статистиката за потребите на корисниците, по нивно барање,
- Ги чува и ги дисеминира статистичките податоци;
- Ги исполнува меѓународните обврски во областа на статистиката;
- Го координира доставувањето на статистичките податоци до меѓународните организации;
- Врши услуги во областа на статистиката за потребите на корисниците, по нивно барање;
- Врши популаризација на статистиката;
- Самостојно и во соработка со другите овластени носители реализира проекти од областа на државната статистика;
- Врши надзор над спроведувањето на одредбите на Законот за државната статистика;
- Врши и други работи утврдени со Законот за државната статистика и друг закон.

1.5. РЕЗИМЕ НА СПЕЦИФИЧНОСТА НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

Државниот завод за статистика е самостојна стручна организација чија надлежност и делокруг се уредени со Законот за организацијата и работата на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр.58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и со Законот за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр.54/97, 21/07, 51/11, 104/13 и 42/14).

Во согласност со Законот за државната статистика, Државниот завод за статистика, врз основа на научни методи и сознанија, на корисниците (правни и физички лица) им обезбедува податоци за економијата, демографијата, социјалниот живот, заштитата на животната средина и другите области. Официјалните статистички податоци, како и времето и содржината на сите форми на дисеминација, се заштитени од какво било влијание, а притоа сите корисници се подеднакво третирани.

Државниот завод за статистика е одговорен за продуцирање на државната статистика во Република Македонија и е координатор на статистичкиот систем во Република Македонија.

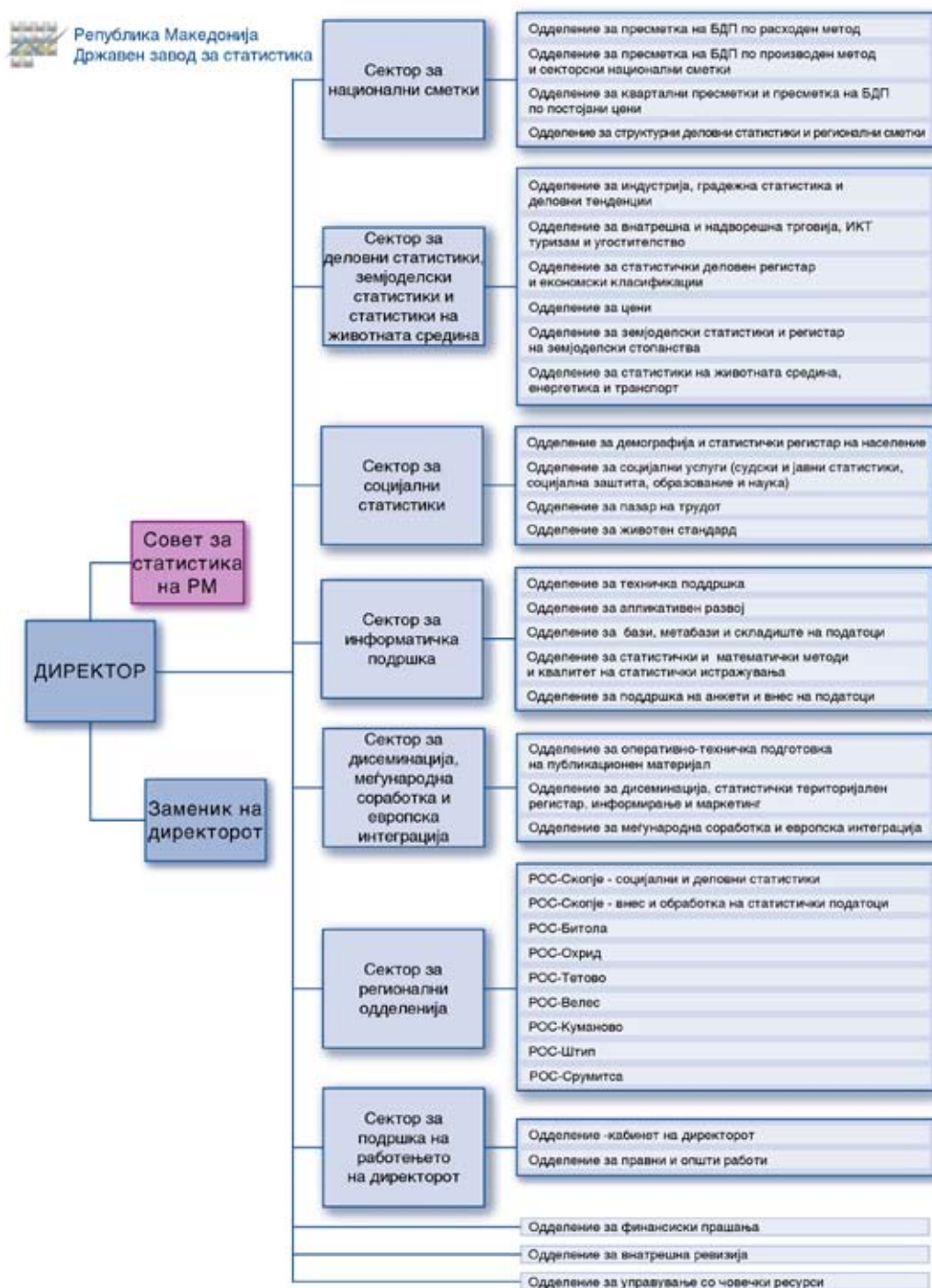
Оваа улога Државниот завод за статистика ја реализира преку соработката со другите субјекти - овластени носители кои, исто така, се одговорни за продуцирање на официјални статистички податоци во рамките на Програмата за статистички истражувања 2013-2017 и кои во прибирањето, обработката и дисеминацијата на податоците применуваат статистички стандарди, методи и техники. При извршувањето на своите функции, Државниот завод за статистика посветува особено внимание на доверливоста на статистичките податоци. Податоците што се прибираат преку статистичките истражувања или индиректно, од административни или други извори, се доверливи податоци, се користат исклучиво за статистички цели, односно исклучиво за развој и производство на официјалните статистички податоци и се публикуваат како збирни (агрегирани) податоци. Во системот на државната статистика, Заводот има координативна улога и во рамките на меѓународната статистичка соработка. Во извршувањето на меѓународните обврски, Заводот, во соработка со останатите овластени носители и преку примена на меѓународно усогласени методологии и стандарди, обезбедува споредливост со останатите земји од европскиот статистички систем и активно учествува во развојот на статистиката на меѓународно ниво.

1.6. СТРУКТУРА НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

Во согласност со утврдените законски надлежности и Уредбата за внатрешната организација на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр.93/00 и 14/02), Државниот завод за статистика функционира според Правилникот за внатрешна организација од ноември 2011 година.

Според овој Правилник, Заводот своите надлежности ги извршува во седум сектори и 36 одделенија од кои 8 се дистрибуирани на територијата на Република Македонија. Организационата поставеност е соодветна за оптимално управување и следење на работните процеси и управување со човечките ресурси. Со Заводот раководи директор кој го именува Владата на Република Македонија. Во согласност со измените и дополнувањата на Законот за државната статистика од март 2014 година, именувањето на директорот се врши врз основа на претходно распишан јавен оглас. Советодавна улога има Советот за статистика на Република Македонија кој е составен од 15 членови, од кои 14 ги именува Собранието на Република Македонија, а директорот на Заводот е член по функција.

1.7. ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

За периодот 2015-2017 година, Државниот завод за статистика ги утврди следните приоритети:

- Хармонизација на статистиките според стандардите на ЕУ
- Јакнење на координација на националниот статистички систем
- Јакнење на соработката со давателите на податоци и носителите на збирки на податоци
- Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката
- Јакнење на институционалниот капацитет на Државниот завод за статистика
- Јакнење на соработката помеѓу статистичките институции од земјите во регионот

1.7.1. Хармонизација на статистиките според стандардите на ЕУ

Цели:

- Реализација на Програмата за статистички истражувања за периодот 2013-2017.
- Доставување на податоци и метаподатоци до Евростат со користење на алатките и форматите пропишани од Евростат.
- Имплементација на принципите на Кодексот за работа на европската статистика.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2017 година.

1.7.2. Јакнење на координацијата на националниот статистички систем

Цели:

- Понатамошно јакнење на улогата на Државниот завод за статистика како координатор на националниот статистички систем, давање на мислење за методолошките основи за прибирање на податоците во статистичките истражувања за кои се надлежни останатите овластени носители во согласност со Програмата за статистички истражувања 2013-2017, координирање на примената на единствените статистички класификации, номенклатури и усвоени стандарди за потребите на статистичката продукција.
- Поддршка во зајакнувањето на капацитетот на овластените носители во националниот статистички систем со обуки во одредени области од заеднички интерес, особено во врска со подготовката за идното партнерско оценување.
- Потпишување на меморандуми, протоколи за соработка, учество во заеднички проекти и поефикасна поделба на надлежностите со останатите овластени носители во националниот статистички систем.
- Соработка со останатите одговорни институции во реализацијата на обврските поврзани со Специјалниот систем за дисеминација на податоци на Меѓународниот монетарен фонд (SDDS - Special Data Dissemination Standards), како и во реализацијата на други обврски кон меѓународни институции.
- Соработка со останатите носители на статистичка продукција за зголемување на сетовите на расположливи податоци и соработка во процесот на доставување на овие податоци до Евростат.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2017 година.

1.7.3. Јакнење на соработката со давателите на податоци и носителите на збирки на податоци

Цели:

- Вклучување на Државниот завод за статистика во креирањето, измените и дополнувањето на збирките на податоци.
- Намалување на оптовареноста на извештајните единици.
- Потпишување на договори за соработка и размена на податоци со носителите на збирки на податоци.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2017 година.

1.7.4. Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката

Цели:

- Поедноставување на пристапот до статистички податоци.
- Осовременување на начинот на дисеминација на статистичките податоци.
- Зголемување на фондот на објавените податоци и обезбедување на податоци со подолги временски серии.
- Воспоставување на нови форми на комуникација со корисниците.
- Спроведување на Анкета за мерење на задоволството на корисниците.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2017 година.

1.7.5. Јакнење на институционалниот капацитет на Државниот завод за статистика

Цели:

- Имплементација на Стратегијата за развој на метаинформациски систем.
- Подготовка за идното партнерско оценување.
- Зголемување на ефикасноста на работењето.
- Подобрување на информациската безбедност.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2017 година.

1.7.6. Јакнење на соработката помеѓу статистичките институции од земјите во регионот

Цели:

- Соработка со цел размена на знаења и искуства во областа на примената на статистички стандарди со земјите во регионот.
- Соработка помеѓу статистичките институции во процесот на дисеминација на податоците кои се од важност на регионално ниво.

Планиран рок за реализација на приоритетот: до 2017 година.

1.8. ПРОГРАМИ

За остварување на планираните приоритети и цели на Стратегискиот план 2015- 2017 година, се дефинираат следните програми: Секторски статистики, Надградба на статистичката инфраструктура, Јакнење на соработката со корисниците и Зајакнување на координацијата на националниот статистички систем. Реализацијата на сите програми бара ангажман на соодветни човечки и финансиски ресурси, а динамиката на нивната реализација е дефинирана во Планот за спроведување на програмите, што е составен дел на овој документ.

1.8.1. Секторски статистики

Реализацијата на оваа програма претставува исполнување на основната функција на институцијата и се однесува на реализацијата на Програмата за статистички истражувања 2013-2017.

Потпрограми:

- Намалување на товарот на извештајните единици, зголемено користење на административни извори.
- Објавување на извештаи за квалитет на статистичките истражувања.
- Подобрување на обемот и квалитетот на статистичките податоци во согласност со стандардите на ЕУ.

Показатели за успешност:

- Имплементирани ESA 2010 и SNA 2008.
- Составени нотификациони табели за дефицитот на државата.
- Зголемен број на истражувања за кои податоците се прибираат преку административни извори.
- Број на истражувања реализирани преку електронско прибирање на податоци.
- Број на подготвени извештаи за квалитет на истражувањата.
- Применети регулативи и објавени статистички податоци од спроведени нови статистички истражувања и од направени дополнителни пресметки и анализи.
- Погolem обем на податоци доставен до Евростат со користење на алатките и форматите пропишани од страна на Евростат.

1.8.2. Надградба на статистичката инфраструктура

За да се обезбеди исполнување на основната функција на институцијата, неопходно е постојано да се вложува во јакнењето на институционалниот капацитет. Во овој период се планира оваа цел да се оствари со јакнење на човечкиот и техничкиот капацитет на институцијата.

Потпрограми:

- Понатамошно развивање на статистичките регистри и воспоставување нови складишта на податоци.
- Примена на политиката за ревизија на статистичките податоци, класификациите и номенклатурите.

- Рационално користење на ресурсите.
- Подготовка за идното партнерско самооценување.
- Стекнување со ИСО 9001 сертификат.
- Информациска безбедност.

Показатели за успешност:

- Направени подобрувања во процедурите за ажурирање на Статистичкиот регистар на земјоделски стопанства и Статистичкиот регистар на деловни субјекти.
- Утврдување на процедура за ажурирање на постоечката евиденција за населението со податоци од статистичките истражувања, но и од административни извори на податоци.
- Дефинирани процедури за ажурирање на Статистичкиот територијален регистар со податоци од Административниот регистар на просторни единици и од други административни извори на податоци.
- Воспоставено складиште за земјоделски статистики.
- Редизајнирано складиште за национални сметки.
- Регистрирани статистичките варијабли во централизираното складиште на метаподатоци.
- Број на ревидирани податоци, класификации и номенклатури.
- Број на опфатени истражувања со системот за прибирање на податоци преку е-обрасци.
- Промени во еСтат во согласност со барањата на корисниците.
- Дефинирани индикатори за мерење на ефикасноста на ангажираните ресурси за одделни истражувања.
- Остварена комуникација со софтверски компании заради директно преземање на податоците од ИТ системите на деловните субјекти.
- Подготвени прирачници, упатства, процедури и темплејти за фазите и процесите од Статистичкиот бизнис процес модел (СБПМ).
- Подготвеност на ДЗС за идното Поедноставено партнерско оценување.
- Реализирани подготвителни активности за добивање сертификат за квалитет ISO-9001.
- Подготвени дополнителни упатства, процедури и темплејти за подобрување на информатичката безбедност.
- Ажурирање на политиката за информациска безбедност.
- Имплементиран систем за автоматско бекапирање и архивирање.
- Подготовка на кодекс за вработените за управување со информатичката безбедност.

1.8.3. Јакнење на соработката со корисниците

Крајна цел на продукцијата на статистички податоци е да се обезбеди задоволување на потребите на корисниците за официјални статистички податоци и со тоа да се помогне демократскиот процес на државата.

Потпрограми:

- Осовременување на начинот на дисеминирање на статистичките податоци.
- Одржување на редовна комуникација со корисниците.
- Пристап до микроподатоци за научно-истражувачки цели.
- Јакнење на соработката помеѓу статистичките институции на земјите во регионот.

Показатели за успешност:

- Подготвени апликации за пристап кон веб-медиуми.
- Дисеминирани статистички податоци преку веб-картографија.
- Ажуриран Регистар на корисници.
- Зголемен број на корисници на производите и услугите на Заводот.
- Зголемен фонд на користени статистички податоци.
- Подготвени заштитени микродатотеки за научно-истражувачки цели и студенти.
- Потпишани меморандуми за регионална соработка помеѓу статистичките институции на земјите во регионот.
- Број на одржани регионални настани.
- Број на публикувани заеднички публикации со земјите од регионот.

1.8.4. Зајакнување на координацијата на националниот статистички систем

Законска обврска на Државниот завод за статистика е координација на националниот статистички систем во државата. Во периодот опфатен со Стратегискиот план, институцијата ќе вложи повеќе ресурси во јакнењето на оваа своја улога и во обезбедувањето на конзистентност на македонскиот статистички систем.

Потпрограми:

- Јакнење на соработката со давателите на податоци и со носителите на збирки на податоци.
- Јакнење на соработката со овластените носители за реализација на обврските во националниот статистички систем.

Показатели за успешност:

- Број на реализирани работни средби и склучени договори за соработка со носителите на збирки на податоци.
- Број на реализирани обуки и активности од одредени области од заеднички интерес со овластените носители.

1.9. ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА ВО 2013 ГОДИНА

Планираните програми и очекуваните резултати за 2013 година беа дефинирани во Стратегискиот план на Државниот завод за статистика за периодот 2013- 2015 година. Во овој план беа дефинирани следниве програми:

- Секторски статистики
- Надградба на статистичката инфраструктура
- Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката и
- Зајакнување на координацијата на националниот статистички систем

1.9.1. Во програмата Секторски статистики беа планирани следните резултати:

1. Намалување на товарот на извештајните единици.
2. Обезбедување на регионални податоци.
3. Подготвување на извештаи за квалитет за статистичките истражувања.
4. Подобрување на обемот и квалитетот на статистичките податоци во согласност со европските стандарди.
5. Активности за одобрени грантови за спроведување на Повеќекорисничката програма ИПА 2011.
6. Имплементација и поддржување на активностите од Националната програма ИПА 2009.

Реализирани се следните активности:

1. Намалување на товарот на извештајните единици: Во насока на намалување на товарот на извештајните единици и зголемено користење на административните извори на податоци, преземени се активности за претпополнување на дел од статистичките обрасци со расположливи податоци од Статистичкиот деловен регистар. Во статистиките за високото образование започна процесот на доставување податоци во електронска форма.

2. Обезбедување на регионални податоци: Зголемен е обемот на продуцирани регионални податоци од различни области, кои на систематизиран начин се презентирани во публикацијата: „Регионите во Република Македонија, 2013“ која ги содржи најновите економски и социодемографски податоци за регионите во државата.

3. Подготвување на извештаи за квалитет за статистичките истражувања: Продолжија активностите за подготовка на извештаите за квалитет за статистичките истражувања кои се креирани според упатствата на SDMX стандардите (Стандарди за размена на статистички податоци и метаподатоци) и се подготвени според ESMS структурата. Извештаите содржат: опис за статистичките податоци, информации за нивниот квалитет, опис на методологијата и процесот на продукција на статистичките податоци.

4. Подобрување на обемот и квалитетот на статистичките податоци во согласност со европските стандарди: Подобрувањето на обемот и квалитетот на статистичките податоци во согласност со европските стандарди во текот на 2013 година се реализираше преку следниве активности:

- Во националните сметки се реализирани статистичките истражувања кои се планирани во Програмата за статистички истражувања, а подготвени се и податоците за БДП во согласност со Националната класификација на дејностите Рев.2. Интензивирани се активностите за подготовка на секторските сметки и активностите за пресметка на потрошувачката на фиксниот капитал.
- Имплементирани се повеќето од препораките во однос на ЕСС 1995 и се започна со подготовки за имплементација на ЕСС 2010 во деловите за истражување и развој и за третманот на воената опрема.
- Реализирани се статистичките истражувања од областа на деловните, земјоделските и статистиката на животната средина кои се планирани во Програмата за статистички истражувања.

- Пресметани се индексите на цените на индустриските производители на странски пазар и вкупниот индекс (вклучувајќи го и домашниот пазар). Усогласени се групите на месечните индекси од областа на цените на производителите на индустриски производи со начинот на нивното објавување во Евростат. Објавени се податоците за индексот на индустриското производство прилагоден со работни денови во согласност со Регулативата за краткорочни статистики (1165/98). Обезбедени се податоци за пресметка на индексот на прометот во индустријата со користење на дефлатор од цените на производителите на индустриски производи на домашен и на странски пазари. Отпочнато е годишно усогласување со европската Класификација на индустриски производи и доставување на податоци до Евростат со примена на истата Класификација.
- Подготвени се податоци со промена на базната година за краткорочните статистики во согласност со Регулативата за краткорочни статистики (1165/98) и обезбедена е серија на податоци со новата базна година.
- Пресметани се месечни индекси за трошоците за градење, за периодот 2005-2013. Обезбедени се податоци за пресметка на индексот на производство во градежништвото со користење на дефлатор од трошоците во градежништвото.
- Континуирано се врши усогласување на статистиките од областа на енергијата, транспортот, туризмот и трговијата со регулативите на ЕУ.
- Обезбедени се податоци на месечно ниво за природниот гас и електричната енергија. Направено е целосно усогласување со Директивата за транспарентност на цените за природен гас и електрична енергија до крајните потрошувачи.
- Постигнато е понатамошно усогласување со Регулативата 471/2009 со воведување на пилот-истражување за нов модул за увоз-извоз преку економските карактеристики на претпријатијата.
- Унапредена е статистиката на земјоделските цени која е еден од значајните извори на квалитетни податоци за пресметката на економските сметки во земјоделството. Обезбедени се податоци за економските сметки во земјоделството на регионално ниво, за периодот 2009-2011, а направена е и ревизија на податоците за економските сметки во земјоделството во делот за работната сила, за периодот 1998-2011.
- Спроведено е структурното истражување за земјоделските стопанства во согласност со европската регулатива. Подготвен е опис на статистиките на добиточното производство.
- Спроведени се следните пилот-истражувања: органско производство, трошоци во животната средина, патничка мобилност, увозно-извозни цени и пилот-истражување за растително производство на база на примерок.
- Во социјалните статистики се реализирани статистичките истражувања кои се планирани во Програмата за статистички истражувања.
- Извршена е прва трансмисија до Евростат на податоците од Анкетата за слободни работни места и испратен е извештајот за квалитет од Анкетата за структурата на заработувачката.
- Публикувани се податоците за структурата на заработувачката и за индикаторите од истражувањето за приходи и услови за живеење.
- Покрај истражувањата дефинирани во Програмата за статистички истражувања, Заводот во 2012 година спроведе и статистичко истражување Анкета за премин од училиште кон работа во соработка со Меѓународната организација на трудот, за кое е подготвен аналитички извештај кој е промовиран во 2013.
- Спроведено е истражувањето за иновации кое обезбедува податоци за иновациите кои ги воведуваат деловните субјекти.

Реализацијата на активностите во дефинираните програми беше поддржана со проектите во кои беше вклучен Заводот во текот на 2013 година, и тоа:

5. Активности за одобрени грантови за спроведување на Повеќекорисничката програма ИПА 2011:

- Во рамките на **Повеќекорисничката програма за статистичка соработка ИПА 2009**, чија реализација заврши на 31.12.2012, доставени се финалните извештаи (наративен и финансиски извештај) за целиот период на траење на проектот и тие се одобрени од страна на Евростат на 02.09.2013 година.
- Во рамките на **Повеќекорисничката програма за статистичка соработка ИПА 2011**, во 2013 година, дел од финансиските проблеми со кои ДЗС се соочи во 2012 година, како последица на долговите на Министерството за економија и Министерството за образование и наука, беше надминат, односно беше реализирана уплатата на дел од финансиските средства, со што се овозможи реализирање на приоритетните активности. Во овој период доставен е периодичниот извештај (наративен и финансиски извештај) за реализацијата на планираните активности и потрошените финансиски средства. Траењето на проектот е до 31.08.2014.
- **Повеќекорисничка програма за статистичка соработка ИПА 2012.** ДЗС аплицираше за грантот за оваа Програма, вклучувајќи и 15 пилот-проекти. Предвидено е проектот да трае 23 месеци, односно во периодот 01.01.2014-30.11.2015.

6. Имплементација и поддржување на активностите од Националната програма ИПА 2009:

Во рамките на оваа програма, вклучени се три договори, односно:

- Твининг-проектот „Поддршка на Државниот завод за статистика“ кој се реализираше во периодот од 18.08.2012 година до 17.08.2014 година.
- Договорот за услуга „Изработка на ИТ систем за метадата поддржано прибирање на податоци преку интернет“ кој отпочна во јануари 2013 година, а до крајот на 2013 системот беше комплетно завршен.
- Договорот за набавка на информатичка опрема, за кој техничката спецификација беше подготвена на крајот од 2012 година во соработка со експерти ангажирани во Твининг-проектот. Во текот на 2013 година се спроведе тендерската постапка и на 21 декември 2013 година беше потпишан договорот за набавка.

1.9.2. Во програмата Надградба на статистичката инфраструктура беа планирани следните резултати:

1. Понатамошно развивање и подобрување на квалитетот на Статистичкиот регистар на земјоделски стопанства
2. Понатамошно развивање и подобрување на квалитетот на Статистичкиот деловен регистар
3. Развивање на Статистичкиот регистар на населението
4. Понатамошно развивање и подобрување на квалитетот на Статистичкиот територијален регистар
5. Примена на политиката за ревизија на статистичките податоци
6. Ревизија на класификациите
7. Одржливост на развојот на капацитетите на Државниот завод за статистика
8. Примена на методите за заштита од статистичко разоткривање

9. Стандардизација и интеграција на статистичките процеси
10. Имплементација на Стратегијата за развој на метаинформациски систем
11. Подобрување на ИТ инфраструктурата во функција на зголемена информатичка безбедност
12. Подготвена Политика за квалитет
13. Сертификација на Државниот завод за статистика за усогласеност со стандардот за квалитет ISO-9001

Реализирани се следните активности:

1. Понатамошно развивање и подобрување на квалитетот на Статистичкиот регистар на земјоделски стопанства: Продолжи работата на развивање на процедурите за ажурирање на Статистичкиот регистар на земјоделски стопанства. Спроведено е структурно истражување за земјоделските стопанства, а една од целите на спроведувањето е користење на податоците за ажурирање на Регистарот.

2. Понатамошно развивање и подобрување на квалитетот на Статистичкиот деловен регистар: Опфатот и квалитетот на Статистичкиот деловен регистар се подобри преку спроведување на статистичко истражување за локалните единици. Формирана е база со групи на претпријатија и дефинирани се групите на претпријатија за 2010 и 2011 година.

3. Развивање на Статистичкиот регистар на населението: Во однос на Статистичкиот регистар на населението, во текот на 2013 година Заводот ги проучуваше позитивните практики и искуства од земјите во процесот на изградба на Статистичкиот регистар на населението, базирајќи се на националните услови и достапните извори на податоци.

4. Понатамошно развивање и подобрување на квалитетот на Статистичкиот територијален регистар: Подготвени се измените во Номенклатурата за територијални единици за статистика - НТЕС во согласност со измените во територијалната организација на локалната самоуправа.

5. Примена на политиката за ревизија на статистичките податоци:

Во текот на 2013 година се спроведоа планираните ревизии на податоци.

6. Ревизија на класификациите: Државниот завод за статистика во соработка со Министерството за образование и наука изврши сведување на националниот образовен систем според Меѓународната стандардна класификација на образованието (МСКОБ - ISCED 2011). Редовно се следат промените во економските класификации. Направено е усогласување на годишно ниво на Националната номенклатура на индустриски производи - ННИП со европската номенклатура, како и изменување и дополнување на Националната класификација на дејностите НКД РЕВ. 2.

7. Одржливост на развојот на капацитетите на Државниот завод за статистика: Во однос на одржливоста на капацитетите на Заводот, и во 2013 година Државниот завод за статистика продолжи посветено да работи на екстерната и на интерната обука на вработените во насока на развој на клучните вештини кај вработените. Во врска со екстерната обука, во текот на 2013 година, 37 лица учествуваа на 36 состаноци на работните групи на Евростат и 504 лица учествуваа на 91 надворешна обука. Во текот на 2013 година одобрени се 6 стажирања од страна на Евростат, од кои 3 во Луксембург, 2 во Унгарија и 1 стажирање во Германија. Во согласност со планот за обука, ДЗС продолжи со практиката на организирање на предавања реализирани од

страна на своите вработени и во текот на 2013 година се одржаа вкупно 31 внатрешна обука на кои присуствуваа вкупно 639 лица или, во просек, по 21 лице на секоја обука. Од нив 24 беа општи, а 7 специјализирани обуки.

Од страна на Собранието на Република Македонија во јули 2013 година беа донесени нови измени и дополнувања на Законот за државната статистика. Подготвените измени и дополнувања на Законот се во насока на приближување на македонската статистика кон принципите на статистиката на Европската унија, како и за натамошно допрецизирање на дефинициите и категориите кои се употребуваат во Законот. Посебно треба да се потенцира воведувањето на категоријата „надзор“ во Законот, со цел зајакнување на казнената политика врз извештајните единици во однос на доставувањето на навремени и квалитетни статистички информации.

8. Примена на методите за заштита од статистичко разоткривање: Започната е примената на методите за контрола на статистичко разоткривање со користење на софтверите од фамилијата Аргус. Овозможен е пристап до микроподатоци за научно-истражувачки цели. Подготвени се процедури за пристап до микроподатоци .

9. Стандардизација и интеграција на статистичките процеси. Со цел да се постигне стандардизација и интеграција на статистичките процеси, развиен е ИТ систем за електронско прибирање на податоци кој овозможува стандардизирана и метадата поддржана подготовка на статистички прашалници, стандардизација на процесот на прибирање на податоци и управување со податоци.

10. Имплементација на Стратегијата за развој на метаинформациски систем: Во поглед на имплементацијата на Стратегијата за развој на метаинформациски систем беше подготвен и усвоен акцискиот план и се започна со реализација на првиот приоритет со тоа што се работеше на исполнување на предусловите за стандардизација и интеграција на процесот за прибирање на податоци.

11. Подобрување на ИТ инфраструктурата во функција на зголемена информатичка безбедност: Беше успешно завршена тенедраската постапка за набавка на хардвер и софтвер за автоматско бекапирање и архивирање и потпишан договор за набавка преку ИПА 2009 МБП со што ќе се обезбедат предуслови за подобрување на информациската безбедност во ДЗС.

12. Подготвена Политика за квалитет: Подготвена е и усвоена Политиката за квалитет која е објавена и на веб-страницата на ДЗС. Се работеше и на подготовка на одделни упатства и процедури.

13. Сертификација на Државниот завод за статистика за усогласеност со стандардот за квалитет ISO-9001: Во однос на сертификацијата на ДЗС за усогласеност со стандардот за квалитет ИСО 9001 не се преземени активности заради недостигна средства во буџетот.

1.9.3. Во програмата Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката, беа планирани следните резултати:

1. Натамошно развивање на веб-страницата на Заводот
2. Процес на понатамошно редизајнирање на статистичките публикации
3. Воспоставување на форми за редовна комуникација со корисниците

Реализирани се следните активности:

1. Натомошно развивање на веб-страницата на Заводот: Во текот на 2013 година, унапредувањето на веб-страницата се реализираше континуирано. Во таа насока беа преземени следниве активности:

- Збогатување на базата со нови податоци и вклучување на временска серија на податоци по области.
- Табелите од Статистичкиот годишник и од публикациите од едицијата Статистички прегледи се достапни за корисниците и во Excel формат.
- Заводот се вклучи во одбележувањето на Меѓународната година на статистиката со поставување на лого со линк до веб-страницата на Меѓународната година на статистиката 2013, како и вклучување на логото во изданијата на Заводот.
- Заради подобрување на визуелизацијата на статистичките податоци и информации, на веб-страницата, во главните неколку области се развиени алатки за прикажување на анимирани графикони за главните податоци од тие области.
- Редовно објавување на информации за статистички продукти и активности на Заводот на социјалниот медиум Твитер.
- Од мониторирањето на веб-страницата со Google Analytics, според последните податоци, бројот на посети изнесува 1 633 119 (период јануари - декември 2013). Во 2013 година бројот на посети на базата на податоци на веб изнесува 56 677 (период јануари-декември 2013).

2. Процес на понатамошно редизајнирање на статистичките публикации: Воведени се нови публикации и вклучени се нови индикатори и податоци за споредливост со земјите од Европската унија.

3. Воспоставување на форми за редовна комуникација со корисниците - Во текот на 2013 година, во однос на формите за редовна комуникација со корисниците, реализирани се следните активности:

- Реализирани се предавања пред студенти од различни факултети и универзитети.
- Се објавуваат текстови подготвени од стручни лица од ДЗС во изданието «Информатор» на Стопанската комора на РМ.

1.9.4. Во програмата Зајакнување на координацијата на националниот статистички систем, беа планирани следните резултати:

1. Јакнење на соработката со давателите на податоци и со носителите на административни извори на податоци
2. Јакнење на соработката со овластените носители за реализација на обврските во Националниот статистички систем

Реализирани се следните активности:

1. Јакнење на соработката со давателите на податоци и со носителите на административни извори на податоци - Во насока на јакнење на соработката со давателите на податоци и со носителите на административни извори на податоци, остварени се повеќе работни средби со носителите на административни извори на податоци за дефинирање на потребните стандарди за користење на административните податоци за статистички цели.

Потпишани се договори за електронска размена на податоци со Министерството за внатрешни работи, Управата за јавни приходи, Агенцијата за вработување на Република Македонија, Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија и Фондот за здравствено осигурување на Македонија, како и Анекс кон Меморандумот за соработка и размена на податоци со Управата за јавни приходи.

Соработката со давателите на податоци, исто така, се зајакна преку активно учество на работилниците кои беа одржани во Заводот за различни статистички области (земјоделски статистики, статистики на пазарот на трудот и др.).

2. Јакнење на соработката со овластените носители за реализација на обврските во Националниот статистички систем - Понатамошно зајакнување на соработката со останатите овластени носители за реализација на обврските во Националниот статистички систем, и тоа:

- Формирана е група за секторизација од претставници од Државниот завод за статистика, Министерството за финансии и Народната банка на Република Македонија со цел да се работи на имплементација на методологијата ЕСС.
- ДЗС одржа обука за користење на Националниот едитор за референтни метаподатоци, на која присуствуваа претставници на овластените носители од националниот статистички систем, и тоа од: Министерството за надворешни работи, Министерството за финансии, Агенцијата за вработување, Народната банка, Министерството за животна средина и просторно планирање, Институтот за јавно здравје, Министерството за образование и наука, Министерството за економија и Министерството за труд и социјална политика.
- Групата за нотификационите табели помеѓу ДЗС и ММФ продолжи со работа.
- Од страна на ДЗС се подготви работен акциски план со рокови за имплементација на ЕСА 2010 заедно со НБРМ и МФ, кој е доставен до Евростат.
- Во текот на 2013 година, вработените во Заводот активно учествуваа во меѓуинституционалните работни групи во процесот на следење и ажурирање на Националната програма за усвојување на законодавството на Европската унија (НПАА).

1.10. ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ И ОЧЕКУВАНИТЕ РЕЗУЛТАТИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА ВО 2014 ГОДИНА

Планираните програми и очекуваните резултати за 2014 година беа дефинирани во Стратегискиот план на Државниот завод за статистика за периодот 2014 – 2016 година. Во овој план беа дефинирани следниве програми:

- Секторски статистики
- Надградба на статистичката инфраструктура
- Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката
- Зајакнување на координацијата на националниот статистички систем

1.10.1. Во програмата Секторски статистики беа планирани следните резултати:

1. Намалување на товарот на извештајните единици, зголемено користење на административни извори
2. Објавување на извештаи за квалитет на статистичките истражувања
3. Подобрување на обемот и квалитетот на статистичките податоци во согласност со европските стандарди

Реализирани се следните активности:

1. Намалување на товарот на извештајните единици, зголемено користење на административни извори: Во однос на намалувањето на товарот на извештајните единици, на почетокот на 2014 година завршија активностите за изработка на ИТ систем за електронско прибирање на податоци преку интернет во рамките на договорот за услуги. Новиот систем чија примена започна на почетокот на септември се очекува значително да го олесни начинот на известување од страна на извештајните единици.

2. Објавување на извештаи за квалитет на статистичките истражувања: Подготвените извештаи за квалитет според ESMS структурата се поставени на интернет-страницата на ДЗС.

3. Подобрувањето на обемот и квалитетот на статистичките податоци во согласност со стандардите на ЕУ во текот на 2014 година се реализираше преку следниве резултати:

- Реализирани се статистичките истражувања кои се планирани во Програмата за статистички истражувања 2013-2017, а се реализираа и активности за подготовка на секторските сметки, како и за пресметка на потрошувачката на фиксниот капитал.
- Направени се понатамошни подобрувања на пресметките за составување на табелите за понуда и употреба на стоки и услуги. Подготвени се табели со ревизија на податоците за национални сметки во согласност со НКД РЕВ II. Ревидираните податоци ги вклучуваат сите подобрувања на методите и на изворите на податоци според ESA 95.
- Применети се дел од промените за имплементирање на ECC 2010.
- Ажуриран е акцискиот план за имплементација на SNA 2008.
- Групата формирана од претставници на ДЗС, Министерството за финансии и Народната банка работеше на подготвување на табелите за прекумерниот долг.
- Групата за секторизација редовно работеше на критериумите за секторизација на деловните субјекти по институционални сектори и ги разгледуваше можностите за секторизација на новите субјекти.
- Објавени се податоци од Структурното истражување за земјоделските стопанства.
- Податоците за надворешно-трговска размена според видот на транспорт за првпат се објавени во Публикацијата за надворешно-трговска размена во јуни 2014 година.
- Дефинирани се индикаторите за следење на статистиката на шумарството.
- Објавени се податоци од економските сметки во земјоделството на регионално ниво, а подготвена е и ревизија на податоците за работната сила во земјоделството, како и надградба на Описот на пресметките (Inventory)

Подготвени се и извештаи за квалитет за:

- Извештај за квалитет и Опис на пресметките за добиток и добиточно производство (Inventory)
- Извештај за квалитет за растително производство
- Извештаи за квалитет за комунален отпад и отпад по сектори на економска активност
- Извештај за квалитет за месечното истражување за трговија
- Извештај за квалитет за градежните статистики
- Извештај за квалитет на индексите на трошоците во градежништвото за нови објекти за индивидуално домување
- За првпат почнаа редовно да се публикуваат енергетски податоци за јаглени, нафта и нафтени производи, цени на електрична енергија и природен гас за домаќинствата и индустријата во редовни месечни соопштенија. Со тоа е извршено целосно усогласување со Анекс Ц од Регулацијата за енергетски статистики (1099/2008) и Директивата 2008/92/ЕС.
- За краткорочните статистики (индустрија, цени, градежништво и трговија) започнаа да се доставуваат податоци придружени со метаподатоци до Евростат преку Националниот метадата едитор.
- Во областа на ЕССПРОС статистиките, ДЗС ги потпиша меморандумите за соработка со релевантните институции носители на административни податоци.
- Објавени се податоците од првото мултисекторското истражување за иновативните претпријатија.
- Извршена е прва трансмисија во Евростат на податоците од истражувањето за приходи и услови за живеење.
- Во текот на 2014 година истражувањето за премин на младите од училиште кон работа се реализира по втор пат во соработка со Меѓународната организација на трудот.
- Реализирани се активности за унапредување на статистиките во областа на здравството и културата.

1.10.2. Во програмата Надградба на статистичката инфраструктура беа планирани следните потпрограми:

1. Понатамошно развивање на статистичките регистри
2. Примена на Политиката за ревизија на статистичките податоци, класификациите и номенклатури
3. Одржливост на развојот на капацитетите на ДЗС
4. Примена на методи за заштита од статистичко разоткривање
5. Имплементација на стратегија за развој на метаинформациски систем
6. Подобрување на ИТ инфраструктурата во функција на зголемена информатичка безбедност
7. Имплементација на Политиката за квалитет на ДЗС
8. Сертификација на ДЗС за усогласеност со стандардот за квалитет ИСО-9001

Реализирани се следните активности:

1. Понатамошно развивање на статистичките регистри

- Континуирано се работи на развивање на процедурите за ажурирање на Статистичкиот регистар на земјоделски стопанства од административни извори (Агенција за храна и ветеринарство) и од статистичкото истражување - Структура на земјоделските стопанства.
- Опфатот и квалитетот на Статистичкиот деловен регистар се подобри преку спроведување на статистичко истражување за локалните единици (податоците се обработени и се врши ажурирање на податоците за локалните единици). Формирана е база со групи на претпријатија и дефинирани се групите на претпријатија за 2012 година.
- Континуирано се работи на развивање на процедурите за ажурирање на Статистичкиот регистар на населението.
- Анализирани се методолошките основи за водење на Статистичкиот територијален регистар. Усвоени се измените и дополнувањата на Номенклатурата на територијалните единици за статистика – НТЕС, во согласност со измените во територијалната организација на локалната самоуправа на Република Македонија.

2. Примена на Политиката за ревизија на статистичките податоци, класификации и номенклатури

- Имплементирана е Меѓународната стандардна класификација на образованието (МСКОБ - ISCED 2011). Во тек е и процесот на измени и дополнувања на Националната класификација на занимања (НКЗ 2008) на национално 6-цифрено ниво.
- Во областа на примената на статистичките класификации во земјоделството, одржана е Работилница за размена на информации и запознавање со начинот на прибирање и обработка на податоците помеѓу МЗШВ и ДЗС.
- Направено е усогласување на годишно ниво на Националната номенклатура на индустриски производи - НИИП со европската номенклатура. Владата на РМ ги усвои промените во Националната номенклатура на индустриски производи - НИИП2013.

3. Одржливост на развојот на капацитетите на ДЗС

- Донесена е Програма за обука на вработените за 2014 година и одржани се екстерни и интерни обуки на вработените во ДЗС.
- Во рамките на екстерната обука, во периодот од јануари до август 2014, 32 лица учествуваа на 26 состаноци на работните групи на Евростат и 589 лица учествуваа на 80 обуки организирани од надворешни експерти. Во текот на 2014 година се одобрени 3 стажирања од страна на Евростат од кои 1 е реализирано, а 2 треба да започнат во септември 2014 година. Воедно, доставени се и три апликации за стажирања кои треба да започнат од јануари 2015 година. Во периодот јануари - јули 2014 година, во рамките на институцијата беа реализирани вкупно 25 интерни обуки од кои 5 специјализирани обуки на кои присуствуваа 61 вработен и 20 генерички обуки на кои присуствуваа вкупно 229 вработени.
- Од страна на Собранието на Република Македонија во март 2014 година беа донесени нови измени и дополнувања на Законот за државната статистика. Подготвените измени и дополнувања на Законот се во насока на воспоставување на начелата на транспарентност и компетентност кои треба да се применуваат во постапката за именување на директор и заменик на директор на Државниот завод за статистика.

4. Примена на методи за заштита од статистичко разоткривање

- Започната е примената на методите за контрола на статистичко разоткривање со користење на сопствено креирани софтвери со што се постигнува оптимален баланс помеѓу заштитата на податоците и нивниот аналитички потенцијал. Се продлабочи соработката со научно-истражувачката заедница преку овозможувањето на пристап до микроподатоците со кои располага ДЗС.

5. Имплементација на Стратегијата за развој на метаинформациски систем

- Заводот континуирано работи на стандардизација и интеграција на статистичките процеси, а во 2014 година со расположливиот ИТ систем за електронско прибирање на податоци се стандардизираат и интегрираат повеќе активности ододделни фази на статистичкиот бизнис процес модел што претставува почеток на реализацијата на првиот приоритет од Стратегијата за развој на метаинформациски систем.

6. Подобрување на ИТ инфраструктурата во функција на зголемена информатичка безбедност

- Во поглед на подобрувањето на ИТ инфраструктурата во функција на зголемена информатичка безбедност, набавената опрема беше инсталирана и конфигурирана и започна процесот на префрлање на структурираните и неструктурираните податоци и метаподатоци од локалните работни станици на споделените мрежни ресурси. Подготвени се и основните процедури за дневни активности во врска со бекапирање.

7. Имплементација на Политиката за квалитет на ДЗС

- Во рамките на оваа активност се работеше на подготвителни активности за идното поедноставено партнерско оценување, првенствено на анализа на прашањата од прашалникот за самооценување, како и на подготовка на темплејт за следење на применетите методи и алатки кои се препорачани од Евростат.

8. Сертификација на ДЗС за усогласеност со стандардот за квалитет ИСО-9001

- Во поглед на сертифицирањето за ИСО 9001 беше номиниран координатор за квалитет кој започна со обука за општи познавања за системот на менаџирање со квалитет ИСО 9001:2008.

1.10.3 Во програмата Јакнење на соработката и комуникацијата со корисниците, континуирано мерење на потребите и задоволството на корисниците и јакнење на довербата во статистиката, беа планирани следните потпрограми:

1. Натомошно развивање на кориснички ориентираните алатки на веб-страницата на ДЗС.

2. Процес на понатамошно редизајнирање на статистичките публикации.

3. Одржување редовна комуникација со корисниците.

Реализирани се следните активности:

1. Натомошно развивање на кориснички ориентираните алатки на веб-страницата на ДЗС

- Унапредувањето на веб-страницата се спроведува континуирано и досега се реализирани следниве активности:
- Збогатување на базата на податоци на веб со нови податоци и вклучување на временска серија на податоци по области.

- Објавени се мултидоменските публикации: Статистички годишник, Регионите во Република Македонија, Македонија во бројки, Жените и мажите во Република Македонија, Одржлив развој.
- На веб-страницата се поставени Статистички речник, како корисна алатка за пребарување на статистички поими од страна на корисниците.
- На веб-страницата се поставени метаподатоците од статистичките истражувања кои ги спроведува ДЗС, креирани според упатствата на SDMX стандардите.
- Развиена е Апликација за подготвување тематски карти AutoMap.
- Отпочнато е развивање на веб-картографија.
- Редовно објавување на информации за статистички продукти и активности на Заводот на социјалниот медиум Твитер.
- Од мониторирањето на веб-страницата со Google Analytics, според последните податоци, бројот на посети за периодот јануари- август 2014 изнесува 872524 . Во 2014 година, бројот на посети на базата на податоци на веб изнесува 55 225 (период јануари-август 2014).

2. Процес на понатамошно редизајнирање на статистичките публикации

- Во однос на статистичките публикации, континуирано се врши редизајн во насока на усогласување со европските стандарди за дизајн. Заводот навремено ги објавува изданијата со статистички податоци во согласност со Календарот на навременост и во новите публикации посветува особено внимание на вклучувањето на нови индикатори и податоци за споредливост со земјите од Европската унија.

3. Одржување редовна комуникација со корисниците

- Во текот на 2014 година, во однос на формите за редовна комуникација со корисниците, реализирани се следниве активности:
- Продолжува соработката со високообразовните институции како и со средните училишта.
- Се објавуваат текстови на стручни лица од ДЗС во изданието “Информатор” на Стопанската комора на РМ.

1.10.4 Во програмата Зајакнување на координацијата на националниот статистички систем, беа планирани следните потпрограми:

1. Јакнење на соработката со давателите на податоци и со носителите на збирки на податоци
2. Јакнење на соработката со овластените носители за реализација на обврските во Националниот статистички систем

Реализирани се следните активности:

1. Јакнење на соработката со давателите на податоци и со носителите на збирки на податоци
  - Од страна на Владата на РМ се усвоени измените во Номенклатурата за територијални единици за статистика - НТЕС во согласност со измените во територијалната организација на локалната самоуправа
2. Јакнење на соработката со овластените носители за реализација на обврските во Националниот статистички систем
  - Државниот завод за статистика активно учествува и дава поддршка во реализацијата на проекти на другите институции.
  - Се учествува на стручни состаноци организирани од другите институции од националниот статистички систем со цел заемна едукација за одделни области од статистичкиот систем.

Реализацијата на активностите во дефинираните програми беше поддржана со проектите во кои беше вклучен Заводот во текот на 2014 година, и тоа:

Национални програми:

- Твининг-проектот „Поддршка на Државниот завод за статистика“ кој се реализираше во периодот од 18.08.2012 година до 17.08.2014 година.
- Договорот за услуга „Изработка на ИТ систем за метадата поддржано прибирање на податоци преку интернет“ кој отпочна во јануари 2013 година, а до крајот на 2013 беше комплетно завршен системот и во февруари 2014 година беше тестиран и прифатен испорачаниот софтвер.
- Од истата програма, ИПА 2009, беше испорачана ИТ опремата и софтверот за изработка на резервна копија и опоравување од катастрофи, инсталирана и конфигурирана и на 18 јули беше извршен прелиминарниот прием.
- На 30 јуни 2014 година беа организирани 6 паралелни семинари, а на 1 јули, во просториите на Делегацијата на ЕУ е организиран завршен настан посветен на резултатите од проектот. Семинарите имаа за цел корисниците да се запознаат со резултатите од активностите реализирани во Твининг-проектот.

Национална програма ИПА 2012/2013

- Подготвен проект (ППФ) за описот на задачи за експертска поддршка за подготовка на специфичен опис на задачи за „Поддршка на Државниот завод за статистика за корпоративни податоци и складиште за развој на економските статистики“.

Повеќекориснички програми:

- Повеќекорисничка програма за статистичка соработка ИПА 2012. Реализацијата на овој проект започна на 01.01.2014 година и во рамките на овој проект се вклучени пилот-проекти од следните области: национални сметки, земјоделски статистики, социјални статистики и статистики на цени.

Друга меѓународна соработка

Државниот завод за статистика повеќе години беше корисник и на СИДА фондовите (Шведската агенција за меѓународна соработка за развој) во активностите за унапредување и хармонизирање на статистиките. Оваа година продолжува соработката во рамките на СИДА регионалната соработка, а фондовите ќе бидат искористени за зајакнување на капацитетите на човечките ресурси во статистичката продукција, но се разбира и за натамошна хармонизација на статистиките со европските и меѓународните статистички стандарди.

- Потпишан е Меморандум за соработка со Националниот институт за статистика на Република Бугарија за потребите на меѓународната соработка во рамките на проектот „Бугарски гранични дијалози - Развивање на регионален центар на податоци“.
- На 1. и 2. септември 2014 година, Државниот завод за статистика беше домаќин на Конференција за пописите базирани на регистри, во организација на Евростат. Оваа Конференција е дел од Будва иницијативата за подобрување на соработката меѓу статистичките институции од регионот.
- ДЗС, во насока на промовирање на донесувањето на одлуки засновано на факти, односно на статистички податоци, во декември 2013 отпочна со серија на регионални состаноци со претставници од локалната самоуправа и општинските институции со цел да се промовира корисноста на статистичките податоци и да се стимулира нивното користење во плановите за идниот раст и развој на општините и регионите, кои треба да ги претставуваат основите за развојните планови на земјата во целост. Активноста продолжи и во 2014 и се реализира во соработка со UNICEF и канцеларијата на Светска банка.